

1

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0030 OSLO

Vår dato: 07.02.2024
Vår referanse: 23/68626 - 3
Deres dato: 19.12.2023
Deres referanse: 23/2143

Landbruksdirektoratets høringsuttalelse om endringer i forskrift om konsekvensutredninger

Landbruksdirektoratet viser til oversendelse fra Olje- og energidepartementet (fra 1.1.24 Energidepartementet) med forslag til endringer i forskrift om konsekvensutredninger. Nedenfor følger våre innspill til høringen.

Forslag om å heve grensen for meldeplikt for bygging av kraftkabler med 132 kV spenning fra 15 til 50 km

Landbruksdirektoratet støtter ikke forslaget om å heve grensen for når tiltakshaver må forhåndsmelde bygging av kraftledninger og jord- og sjøkabler med spenning på 132 kV fra 15 til 50 km. Melding i en tidlig fase bidrar til at berørte parter blir involvert tidlig i prosessen, noe som kan bidra til at saken er godt nok opplyst før konsesjonsmyndigheten fatter vedtak. For reindriften er ikke kraftkabelens lengde avgjørende, men *hvor* kablet skal legges. Samtidig innebærer forslaget om å heve grensen 15 til 50 km til at man i flere saker ikke vil få belyst om reindriftingsinteresser vil bli påvirket av tiltaket i en tidlig fase.

At reindriftingsinteressene i en tidlig fase ikke blir kartlagt, kan medføre et høyt konfliktnivå og gi kvalitativt svakere prosesser. Etter Landbruksdirektoratets syn er det derfor ikke mye å tjene på å endre regelverket av hensyn til effektivitet, da de negative konsekvensene av en endring etter vår vurdering er større enn fordelene.

Landbruksdirektoratet viser til at grunnet unnvikelseeffekter¹ hos reinen vil det i noen tilfeller være uklart hvilke reinbeitedistrikter som rent faktisk blir berørt av utbyggingen. Reinen reagerer på lys og lyd fra linjenettet og beiter derfor i langt mindre grad langs kraftlinjene. Influenssoner bør derfor utarbeides tidlig og helst allerede i meldingsfasen. Dette er forhold som en tiltakshaver neppe vil ha kunnskap om. NVEs ansvar for å forankre rammene for konsekvensutredningen er derfor svært viktig. NVE har som konsesjonsmyndighet et ansvar for å ivareta reindriftingsnæringens interesser i energisaker.

---

¹ Kraftlinjers innvirkning på rein har vært omdiskutert, og det er først i den senere tid at det har vært gjort forskning som viser konsekvensene for reindriften, se Sannhet og forsoningskommisjons rapport s. 547 som viser til Tyler m. fl (2014) «Ultraviolet Vision and Avoidance og Power Lines in Birds and Mammals. Conservation Biology».

Vi mener videre at forslaget om gi tiltakshaver en *rett* til å melde i enkelte tilfeller ikke vil være tilstrekkelig for å ivareta hensynene til reindrift på en god nok måte. I praksis vil det være opp til tiltakshaver å legge til rette for en god dialog tidlig i prosessen dersom grensen for når tiltaket skal meldes heves fra 15 km til 50 km. Som nevnt over kan unnvikelseeffekten hos reinen bety at influensområdet er omfattende, noe som tiltakshaver vanskelig kan ha kompetanse til å vurdere på egenhånd. Risikoen for at det ikke blir gjort forsvarlige vurderinger av tiltakshaver når det gjelder tiltakets mulige påvirkning på reindriftsinteresser er derfor tilstede.

Vi anbefaler derfor at dagens grense bør beholdes, og at saksbehandlingskapasiteten hos NVE bør styrkes fremfor regelendring.

Krav om melding ved bygging av solkraftanlegg

Landbruksdirektoratet støtter innføring av meldeplikt for bygging av solkraftanlegg. Landbruksdirektoratet leverte nylig en utredning² hvor vi har sett på konsekvensene ved bygging av solkraftanlegg på jord- og skogbruksarealer. Vi konkluderte blant annet med at utbygging kan bidra til å øke avskoging og nydyrking som det ikke er jordbruksmessig behov for. Slike arealbruksendringer medfører dessuten store klimagassutslipp, og kan også gi uheldige konsekvenser for natur og friluftsliv. Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO) har pekt på at solkraftanlegg på jordbruksarealer vil gi reduserte avlinger for jordbruket og driftsmessige ulemper.

Landbruksdirektoratet mener på bakgrunn av det som fremgår av vår utredning at behovet for å forhåndsmelde bygging av solkraftanlegg til konsesjonsmyndigheten er derfor utvilsomt til stede. Forhåndsmelding kan bidra til at konsekvensutredningen utformes på en slik måte at konsekvenser for berørte interesser blir tilstrekkelig utredet.

Den foreslåtte grensen på 30 MW er i høringsnotatet skissert å utgjøre et arealbeslag på rundt 300 dekar (10 dekar per MW). Landbruksdirektoratet mener at dette er konservative anslag, da NVE selv anslår at 1 MW vil utgjøre et arealbeslag på rundt 13 dekar. Dette innebærer at det totale arealbeslaget for et solkraftanlegg med installert effekt på 30 MW er på rundt 390 dekar. Etter Landbruksdirektoratets vurdering er dette et betydelig arealbeslag. Dersom solkraftanlegget skal lokaliseres på et jordbruks- eller skogareal kan konsekvensene for landbruket være store. Hittil har sakene som er til behandling hos NVE vært lokalisert på arealer som berører jord- og skogbruksarealer. Vi mener derfor at grensen som er foreslått er for høy.

Konsekvensene ved utbygging av et solkraftanlegg kan være store selv om anleggets størrelse ikke er det. Landbruksdirektoratet mener at en forsvarlig grense for hvilke prosjekter som bør forhåndmeldes bør settes til 10 MW, lik som vindkraftanlegg på land.

Krav om konsekvensutredning for ikke-konsesjonspliktige solkraftanlegg

Foreløpig er det ikke kjent hvilken effektgrense som blir foreslått for konsesjonsplikt for bakkemonterte solkraftanlegg. Avhengig av hvor høyt eller lavt grensen settes, vil også regelverket for solkraftanlegg som ikke er konsesjonspliktige være av betydning. I dag er det kun energianlegg som krever konsesjon etter energiloven som krever konsekvensutredning. Landbruksdirektoratet mener også at man bør kunne kreve

---

² <https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/nyhetsrom/rapporter/bakkemonterte-solkraftanlegg--konsekvenser-av-utbygging-pa-jord-og-skogbruksarealer?resultId=0.0&searchQuery=bakkemonterte>

konsekvensutredning for bakkemonterte solkraftanlegg som er under konsesjonsgrensen, hvis disse kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Aud-Ingrid Krefting
seksjonssjef

Maja Sandvik Schartum
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Olje- og energidepartementet

Postboks 8148 Dep

0030 OSLO